

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnilstvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 137.

V Ljubljani, v ponedeljek 20. junija 1898.

Letnik XXVI.

Delajte doma!

Dopis z Notranjskega.

Dogodki v zadnjem zasedanju državnega zbora so nas z nova poučili, da — na Dunaju za Slovane ne cvete pšenica. Zlasti smo dobili v tem pogledu najboljši pouk Slovenci. Naše ljudstvo je vred z drugimi avstrijskimi narodi prispelo s svojimi žulji k stroškom zastopa v lepi palači na Franjevem »ringu« in kaj ima to naše ljudstvo za te svoje žulje zdaj? Naše vestne zastopnike zaskeli v srce ob tem vprašanju, to dobro vemo, in žalostni so, da za svoj ubogi narod ne morejo ničesar storiti ondi, kjer bi mogli storiti največ. Saj so znali, da se to ljudstvo obrača plašljivim pogledom do njih in nestrpnost pričakuje kakih uspehov. A zaman! Kruti Wolfovci nimajo srca za nobenega človeka na svetu, niti za svoje sleparjeno ljudstvo ga nimajo, ker s praznimi in puhlimi frazami in krikom ne dosežejo onega, kar obetajo nerazsodnim ali nahujskanim svojim volilcem, kateri jih bodo prav gotovo še kleli kot sleparje.

Koliko manj pa morejo imeti človeškega čustva Wolfovci za nas Slovane, katerim žele le pogin in smrt in to čim prej, in jedino za to, ker smo Slovani in jim nismo storili žalega nikdar ničesar.

Taka krutost že kriči v nebo za maščevanje, katero mora slediti za petami tem Herostratom avstr. drž. zbornice. Ta druhal je toraj zabranila našim zastopnikom vsak trud za naš narodni in gospodarski napredek, hotela je, da se sploh ne dela in nikomur v korist, ako se ne dela tako, kakor hočejo oni, ki bi radi še nadalje vihteli palico nad nami.

Posrečilo se jim je zabraniti delo našim poslancem in skoro bi rekli, da zaradi njih je zaklenila vlada vrata državne zbornice, da jih odklene morda jeseni zopet — enakim razmeram, dokler se ne posreči Wolfovcem doseči namen ali pa da se posreči nam Slovanom in Avstrijcem ukrotiti Tevtonce.

Državni zbor je zopet zatvorjen, zatvorjena pa niso široka usta Tevtonom. Ta usta se bodo baš sedaj odpirala na široko in na širje, nego vrata avstrijskega parlamenta. — Uprav sedaj se začne »državnozbornsko« delovanje avstrijskih Tevtonov! Od kraja do kraja bodo vlačili svoje tolpe, uprizarjali shode, govorili izdajske govore in delali za »moč Germanstva« v Avstriji. V svojih domovih bodo delali Wolfovci, poslanska zbornica jim je bila samo beznica, katero so še grje onečlašali s svojim surovim nastopanjem proti vladi in manjvrednim zastopnikom Slovanov.

Ako pa bodo delali Wolfovci na svojih domovih, kaj pa mi? Ali bodo naši voditelji tudi delali na svojih domovih, na domovih svojih tako bridko izkušanih volilcev? Ali bodo marveč uživali lepi čas poletja le v sladkem »dolce far niente«, sprehajali se pod senco drevoredov in sadnih dreves?

Vest naših voditeljev, zdaj imaš ti

besedo! Dvigni se in izpregovori, saj veš, kaj treba, da govoriš!

Na Dunaju Slovenec nima sreče, poskusi jo torej doma! Katero delo pa je, ki čaka naših voditeljev na domu?

Čemu bi jim narekovali, saj vedo sami! Vse polno, vse polno je dela doma, ganite le roke, zgrabite za orodje, storite kaj, pokažite, da ljubite svojo domovino, svoj rod! Ali ne vidite, da nam tujec pobira izpred nosa naš obstanek tu doli v našem rodnom kraju?

To je Vaše delo, iztrebite tujstvo iz naše domovine, to škodljivo, strupeno tujstvo in pomagajte lastnemu narodu na noge.

Kako? Učita Vas »Südmarka« in »Lega nazionale« kako! Ne govorite samo, »dobro bi bilo, dobro bi bilo in zopet dobro bi bilo«, da bi se ustanovilo to in to — marveč stopite na delo, ustanovite sami, saj imate v rokah moč Vi in le Vi, razumnejši in močnejši! A storite naglo, brez neskončnega prevdaranja! Vidite, kako tujec kar nič ne odlasa, marveč dela po svojem načrtu dalje in dalje!? Storili ste nekaj, obljubili ste, da boste nekaj storili in veste kaj?

S tem ste opozorili tujca, da se hočete gibati, in mu dali pogum, da se bode gibal poslej še brže, še brezobzirneje v našo pogibelj.

Ne, pesimisti ne morete biti, ljudstvo ima še vero v Vas!

Pa kaj besede? Na Dunaju se Vas je držalo za roke, doma imate zopet svobodno, torej gori niste mogli, niste smeli, delajte toraj — doma!

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. junija.

Državni zbor bo po poročilih z Dunaja v najkrajšem času zaključen. V političnih krogih se namreč z vso resnostjo zatrjuje, da namerava vlada po sklepu posvetovanja kvotnih deputacij, ki se završi najbrže koncem tega meseca, zaključiti sedanje zasedanje državnega zbora. To pa se zgodi baje največ radi tega, da se v slučaju uspešno dognane češko-nemške sprave pred zopetno otvoritvijo državnega zbora odstrani sedaj nakopičena gromada nujnih in drugih predlogov ter da pride v novo zbornično predsedstvo jeden član manjšine. Po teh poročilih nam je toraj pričakovati sklepa štirinajstega zasedanja že pričetkom prihodnjega meseca. Akoravno glede teh vestij še ne more biti prav nikake gotovosti, je vendar to prav lahko mogoče. Ker pa je skoro izključen vsak uspeh pri češko-nemškem spravnem pogajanju, tudi ni misliti na pričetek 15. zasedanja v letošnjem letu in prav lahko je mogoče, da se sedaj speči državni zbor zaključiti koncem letošnjega ali pričetkom prihodnjega leta.

O uporabi § 14. pišejo »Narodni Listy« mej drugim, da se ne bo raztegnila na vsa taka vprašanja, o katerih bi bilo želeto, da se čim prej

odpravijo. Po mnenju tega lista se reši potem paragrafa za silo budgetni provizorij, novi sladkorni davek ter sploh vse, kar je nujno potrebno, da je mogoče nadalje voditi državne posle. Mej to pa po izvajanjih »Narodnih Listov« ne spada odprava časniškega in koledarskega koleka, kajti paragraf 14. je določen samo za neobhodno potrebo, h kateri pa ne spada odprava časniškega koleka, akoravno je vsestransko želeto, da se ta stara naprava čim prej odpravi. Verjetneje pa je, da se s pomočjo zasilnega paragrafa reši tudi predloga o pristojbinah od zapuščin, ker je ta zadeva, akoravno tudi ne spada mej »neobhodne potrebe«, zelo nujna z ozirom na razne krivice in zelo neugodne posledice sedanjih zakonskih določb.

Kriza v Franciji. Francija še nima novega ministerstva, da niti početkov kakega kabineta. Kot smo sporočili, je bil prvi, na katerega se je sploh mislilo, pri predsedniku republike znani radikalni vodja Ribot, ki pa si je izprosil jeden dan odloga. In res je že v soboto popoldne naznanil, da ne more prevzeti sestave novega kabineta. On sam piše o tem sledeče: Meni se je le naročilo, naj se poučim o položaju in se razgovarjam o tem z raznimi možmi in politično važnejimi osebami. Na podlagi poizvedb pa sem uvidel, da nisem sposoben za snovanje kabineta. Radikalci, seveda zagrizeni ne marajo zanj in bi bili le tedaj voljni vstopiti v njegovo ministerstvo, ako bi jim bil prepustil šest portfeljev. Tega pa ni mogel in tudi ni smel storiti. Sedaj je Faure pozval k sebi Sarriena, ki bo pa šele danes popoldne povedal, ali mu je mogoče izpolniti nalogo ali ne. On računa na nekako spravno ministerstvo. Sarrien je nekoliko zmernejši radikalec, kakor je n. pr. Bourgeois. — Ako tudi on ne vsprejme definitivno častne naloge, obrne se Faure na tretjega kompetenta Dupuya.

Ministerska kriza v Italiji. Kakor je bilo pričakovati, podalo je Rudinijevo ministerstvo ostavko, katere kralj sicer še ni vsprejel, vendar pa ni dvoma, da jo prej ali slej gotovo vsprejme. Da Rudinijevo ministerstvo ne bo več dolgo na krmilu, je bilo obče znano in vest o demisiji ministerstva presenetila je gotove kroge nekoliko le zato, ker je že odstopilo. Ministerski predsednik niti ni razvil svojega političnega načrta. Najbrže je bil prepričan, da bi podlegel v boju, katerega bi povzročila razprava o njegovem političnem programu. Nadalje se je ministerski predsednik di Rudini resno bal gotovo zelo burnih razprav o najnovejših zakonskih osnovah, ki jih je predložil minul teden poslanski zbornici. Vedel je, da je njegovo stališče zelo omajano in da ministerstvo v sedanjih sestavi nima več toliko moči, da bi moglo biti kos vsem navalom od strani opozicije. Mogoče upa Rudini, da se mu bo tudi sedaj posrečilo z neznatnimi spremembami prenoviti kabinet in to že v petič, toda tu mu sedaj kaj lahko izpodleti, ker je sama rekonstrukcija brez razpusta parlamenta v vladajočih razmerah skoro izključena, z razpustom pa v splošni razburjenosti Rudini najbrže ne bo hotel poskušati svoje sreče.

Cerkveni letopis.

Pastirski list presvetlega kneza in škofa lavantinskega.

Presv. knez in škof lavantinski je objavil pastirski list, v katerem spodbuja svoje škofljane, naj goreče častijo presv. Srce Jezusovo, ter določuje, da se tretjo nedeljo po Binkošti po vseh župnijskih cerkvah vrši slovesna posvetitev božjemu Srcu Jezusovemu. — Ta svečanost bodi — pravi pastirski list — ob enem uvod k slovesnemu praznovanju petdesetletnice vladanja našega preljubega in predragega cesarja in deželnega očeta Frančiška Jožefa I., za katero slovesnost še bodem pa pravočasno izdal potrebna naročila. V pobožni in veseli spomin tega velevažnega jubileja se bodeta poleg drugih pobožnih in dobrodejnih ustanov v stolni cerkvi mariborski prihodnjo jesen postavila in posvetila umetno izdelana altarja Srca Jezusovega in Srca Marijinega, ki bodeta stala po tri tisoč goldinarjev. Pastirski list spodbuja verne k češčenju božjega Srca, ker le Bog nam more pomagati v sedanjih resnih časih, katere Presvetli tako-le opisuje: Resni, prav resni so časi! Zapeljivost vas obdaja od vseh strani. Bliža se vam v domačem, v družbenem, v javnem življenju. Ona smeši vero, zaničuje cerkev, vas odvrača od posvečevanja nedelj in praznikov, od prejemanja sv. zakramentov, od zatajevanja samih sebe, od požrtovalnosti za Boga in od gorečnosti za najvišje dobrine, za najsvetejše smotre in namene človeštva. Ona vam oznanjuje prevzetnost, lakomnost, nasladnost, zavist in sovraštvo, ona vam hvali prostost in neodvisnost, toda ne prostosti od grešnih spon, marveč neodvisnost od reda in postave. Kako naj potem takem uspeva vaša sreča, kako naj uspeva vaše časno blagostanje in vaše večno izveličanje? — Branje slabih tiskovin strupi srca, bega pojme, kvari misli, mehkuži duhove, vzbuja strasti; odstranja se blagosloni upliv katoliške vere in krščanskega življenja. Vsa sreča človeka, ki je vendar podoba božja, se stavlja le v sedanjost, taji se pa večnost. Od tod boj zoper zakonito oblast, bodisi božjo, bodisi človeško, ki se upira na prvo, od tod boj zoper podedovane in zoper pridobljene pravice; od tod hlepenje po neodvisnosti in po neomejeni svobodnosti. Od tod zlobno preziranje in kračenje krščanske ljubezni do bližnjega in dolžne pravičnosti, nasproti pa sebičnost, prevara bližnjega, prepir, srd in sovraštvo. Dal Bog, da donese češčenje Srca božjega čestlicem obilno blagoslova.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. junija.

(Presvetli knezoškof v Štepanjivasi.) Včeraj dopoldne ob 11. uri se je mej prebivalstvom Štepanje vasi bliskoma raznesla vest, da obišče Presvetli popoludne ondoto podružnico sv. Štefana in s potoma tudi nekaj bolnikov. Vsled tega je bilo na nogah staro in mlado, da kolikor možno dostojno vsprejme svojega nadpastirja. Postavili so mlaje, okrasili so jih z zastavami in zelenjem, žene in dekleta v narodnih nošah, belo oblečene deklice z lipovimi vejicami v rokah in vrli možaki so pa napravili špalir ter mej slovesnim zvonenjem pričakovali presvetlega knezoškofa. Malo pred 6. uro naznani strel na bližnjem holmcu, da se bliža vasi visoki gost, in nekaj trenutkov pozneje se je ustavil voz na dvorišču gostilne gospoda Povšeta, po domače Štravsca, od koder je Presvetli v spremstvu veleč. gospoda župnika Malenška korakal peš proti cerkvi. Pred vhom pozdravi presvetlega nadpastirja dekle v narodni noši z besedami: Pristrčno bodite pozdravljeni, presvetli nadpastir! Vse zbrano prebivalstvo, kateremu se je pridružilo tudi večje število Ljubljancev, je zaklicalo trikratni »živio«. Presvetli se je pristrčno zahvalil za vsprejem ter šel v cerkev, kjer je imel kratek nagovor, v katerem je zbranim želel miru, posebno miru z Bogom, in potem podelil škofovski blagoslov. Pri povratku iz cerkve se je vse gnetlo okolu Presvetlega, ki je imel za vsakega ljubeznjivo besedo. Na to se je podal Presvetli še k bolnemu gostilničarju Povšetu ter se od tam odpeljal v Ljubljano.

(Cerkvena slovesnost.) Včeraj se je vršila lepa slovesnost v šentpeterski župniji. Ob 8. uri je presvetli knezoškof posvetil novi veliki oltar. Slovesnost je trajala do 12. ure. Popoludne ob 2. uri je

Presvetli propovedoval. Hiše so bile lepo okrašene, občinstva je bilo na tisoče. Obširnejšega poročila pričakujemo.

(Petrjen zakon.) Presvetli cesar je potrdil načrt zakona glede zgradbe nove okrajne ceste med Št. Rupertom in Rakovnikom.

(Državna podpora.) Poljedelsko ministerstvo je kmet. podružnici v Senožecah za drevesnico dovolilo 100 gld. podpore.

(Nove pošte) so ustanovljene v Pečah, na Gribljah, na Česenjci pri Kranju, v Šmihelu v postojinskem okraju in v Zaspem.

(Vipavska železnica.) V odboru za zgradbo vipavske železnice so: Grof Alfred Coronini, načelnik; dr. Gregorčič, Mat. Launig, dr. Werner, dr. Rojec, V. Godina, baron Pascotini in dr. Thuma. Delnic je 1500 po 100 gld. Družba pa ima pravico najeti 3.032 milijone posojila proti 4%, država je prevzela garancijo za 129.000 kron letnih čistih dohodkov.

(Z Dobrove), dné 11. junija. (Ecce sacerdos magnus.) Danes dohitela je Dobrovsko faro visoka čast. Novi knezoškof ljubljanski, dr. Anton Bonaventura Jeglič nas je obiskal. Kmalu po polusedmi uri zjutraj pripeljal se je sem in se podal naravnost v farno cerkev. Ob 7. uri je opravil tiho sveto mašo pred izpostavljenim presv. R. Telesom. Do 200 šolskih otrok in obilo odrasčenega ljudstva bilo je pri tem sv. opravilu zbranega. Po opravljeni pobožnosti je presvetli se obrnil do zbranega ljudstva v cerkvi ter mej drugim omenjal, da se je kot knezoškof prišel dobrovski Materi Božji zahvalit za obilne milosti, katere mu je že do sedaj pri Bogu izprosila, ter se jej priporočiti, da ga tudi v bodoče milostno podpira v težavnem škofovskem poklicu s svojimi priprošnjami pri Vsegamogočnem. Priporočil je Presvetli pa danes Mariji in Bogu tukaj v svojih molitvah vso dobrovsko faro in njene prebivalce in sploh vso škofijo. Spodbujal je potem navzoče stariše, druge odrasčene mladeniče in dekleta ter šolsko mladino, da naj goreče časte Marijo. Posebno priporočal je se starišem, da naj nikdar ne opuste svojega najdražjega zaklada, otrok svojih, Mariji v varstvo izročati. Polagal jim je na srce, da naj svoje otroke vedno v pravem krščanskem duhu odgojajo, pri čemur jim bodeta pomagali z vso skrbjo tudi cerkev in šola. Prava krščanska odgoja in strah božji bode otrokom boljša in gotovjša dota, nego bi jim zapustili tisočake minljivega premoženja brez prave odgoje. Priporočal je navzočim, da naj se varujejo zapeljivcev, katerih dandanes vse mrgoli v osebi in pohujšljivem berilu. Pazijo naj stariši v tem oziru z vso skrbjo na svojo mladino. Ostanejo naj pa vsi skupaj verni in dobri katoličani in vrli Slovenci. To je kratek posnetek iz krepkega govora presvetlega kneza in škofa. Za krasni govor zahvalil se je g. župnik ter prosil, naj Presvetli izvoli tudi v bodoče večkrat počastiti Dobrovo se svojo navzočnostjo. Šolski otroci podali so se na to sporedoma za svojo zastavo pred šolsko hišo, kjer je v kratkih besedah pozdravil kneza in škofa šolski voditelj. Predstavil se jim je tukaj tudi župan Peter Selan. Z učiteljstvom, šolsko mladino in drugimi navzočimi se je Presvetli na tem mestu kaj ljubeznjivo očetovsko pogovarjal. Potem je obiskal župnišče. Od tod vrnivši se, ni pozabil šole. Obiskal je nadučitelja v njegovem stanovanju. Šel je Presvetli potem še v vsako šolsko sobo, koder se je ljubeznjivo menil s šolskimi otroci ter jim pridnost in pokorščino na srca polagal. Obiskal je Presvetli p. n. gospo Poklukarjevo in njeno družino v vili pod cerkvijo; potem pa se zopet odpeljal v Ljubljano. Domači pevski zbor zapel je ob dohodu Presvetlega v cerkvi Hladnikov »Ecce sacerdos magnus«, pri sveti maši pa: »Častimo«, Hladnikovo mašo: »Oče večni v visokosti«, Riharjev: »Sion hvali Rešenika«, Hladnikovo: »Usmiljen moj Jezus«, Belarjevo: »Zapojte jeziki vse zemlje sladko« in »Sveto«. Omeniti mi je še, da so med sveto mašo in tudi pozneje topiči krepko naznanjali veseli in radostni dan, ki ga je nam Dobrovčanom danes Bog naklonil.

(Spominska svečanost.) Pozor! Komatanti pri Kustoci leta 1866! Dne 24. junija 1898. leta preteče 32. leto, kar so se c. in kr. avstrijske čete pod izkušenim vodstvom umrlega feldmaršala nadvojvode Albrehta bojevale ter slavno zmago priborile. Lavarike, ki krasijo dvojnega orla avstrijskega, so vile tudi vrle domovinske čete, ki

so se, kakor vselej, po vzgledu svojih očetov, junško in vztrajno bojevale z Bogom za cesarja in domovino. V spomin na te bojne dneve se priredi v četrtek, dné 23. junija t. l., kot na predvečer krvave bitve pri Kustoci, v gostilni gosp. Janeza Košenine (v Žvokljevi hiši) na Marije Terezije cesti št. 16 (ob ugodnem vremenu na vrtu) rodbinski večer. V petek, dné 24. t. m., ob 8. uri zjutraj se bode darovala v tukajšnji stolni cerkvi zahvaljena sv. maša. Bojni tovariši iz leta 1848, 1849, 1859, 1864 in 1878 nam bodo dobro došli! Na udeležbo pri tej spominski svečanosti vabijo najljudnejše

stirje nadlovci 19. bataljona.

(Shod katehetov.) Z Gorenjskega: Da bi se katehetje shajali in posvetovali o svojem delovanju, to si je želel že marsikdo, in veseli nas, da se je ta misel vendar jedenkrat javno sprožila. Če država smatra konferencije ljudskih učiteljev za tako važne, da je zapoveduje in učiteljem v ta namen plačuje celo dijete, bi li bila katehetom manj koristna taka posvetovanja? Z žalostjo opazamo, kako peša mej ljudstvom versko znanje, kar je pogosto vzrok, da se ljudje — vzlasti možje — odtušujejo veri in cerkvi. Zato treba duhovniku v šoli največje marljivosti, da kar največ doseže pri svojih učencih. Treba je poleg tega v mladih srecih postaviti trdno podlago krščanskega življenja. Da pa more posamezen katehet vse to doseči, se ne sme preveč zanašati na svojo modrost, vzlasti če sam še nima nobene skušnje; treba mu je sveta iskati pri drugih. In v tem oziru bi bile konferencije katehetov velike koristi. Posebno pa bi take konferencije vnamaie silno potrebno gorečnost pri izvrševanju katehetske službe. Po našem mnenju bi bilo najbolje, ko bi se združili katehetje jedne ali dveh dekanij, in bi vsako leto vsaj jedenkrat napravili posvetovalen shod na pripravnem kraju, n. pr. kranjska in radovljiska dekanija na Brezjah. Dal Bog, da bi se v tem oziru kmalu kaj storilo!

(Blagoslovljenje bolnišnice v Kandiji.) Novo poslopje za bolnišnico »Usmilj. bratov«, za katero je poleg drugih dobrotnikov posebno velikodušen dar dala »Kranjska hranilnica«, je skoraj dovršeno. Veliko in lepo poslopje je jako okusno okrašeno. Pogodili so kaj srečno tisto mejo, kjer se potrata začne. Kar je okrasbe, je potrebna, in tudi popolno doseže svoj namen; nič pa ni ugledati nepotrebnega kinča, kateri v teku časa le mnogo poprav potrebuje. In notranji del bolnišnice stori tudi kaj prijeten utis; hodniki so prostorni in svetli, sobe velike in visoke, in vse z duhovitim premislekom urejeno, kar je potrebnega za snago in čist zrak. Nepristransko se mora priznati, da se je zidanje povsem posrečilo. V soboto dne 9. julija bo poslopje po prevzvišenem knezoškofu Antonu Bonaventuri blagoslovljeno, katere slovesnosti se udeleži tudi deželni predsednik, eksclenca baron Hein z mnogimi odličnimi gospodi. Od tukaj potuje gospod deželni predsednik v Črnomelj k slovesnemu otvorjenju vodovoda.

(Orožne vaje) Od raznih strani dobivamo prošnje, oziroma pritožbe zaradi letošnjih orožnih vaj. Raznesla se je bila namreč govorica, da letos povodom vladarjeve petdesetletnice ne bode orožnih vaj ali da bodo okrajšane na 14 dni. Na razna vprašanja odgovarjamo, da so naši poslanci skušali na Dunaju na podlagi raznih prošenj doseči olajšanje. Toda vsi koraki so bili brezuspešni. Mogoča je oprostitev le v izjemnih slučajih, ako okr. glavarstvo toplo priporoči dotično prošnjo; sicer je vsak korak brez vspeha. Pri tej priliki še omenimo, da so naši poslanci dobili tudi nekaj prošenj — brez podpisov.

(Iz Postojine) 18. junija: Danes zjutraj ob 3. uri 23 minut smo čutili rahel potres s podzemeljskim bobnenjem.

(Iz Slavine) 18. junija: Danes zjutraj ob 1/4. uri smo imeli zopet znaten potres. Slišalo se je kakih 10 sekund trajajoče bobnenje od juga in potem je sledil jako močan sunek, ki nas je neprijetno zazibal; okna in vrata so škripala in pokala. Nekateri so čutili tudi sinoči okolu 9. ure bobnenje in lahnej sunek.

(Iz Peč) 17. junija: Slavno c. kr. poštno ravnateljstvo v Trstu nam je dovolilo štirikratno poštno zvezo na teden po selu na poštni urad Vače pri Litiji. Sel jel je hoditi 15. t. m. Prodaja znamk in poštni nabiralnik.

(Iz Št. Petra na Krasu.) 17. junija. [Že zopet tatvina.] Pretečeno noč prišel je patrolujoči orožnik slučajno v obližje dveh moških, nosečih dežnik in še nekaj drugega na rami. Ker se je orožniku zdelo to sumno, je pospešil korake; onadva videvši to sta breme odložila in ušla. Orožnik ju radi teme ni mogel spoznati ne prijeti, pač pa je shranil odloženo blago. V jutro se je zvedelo, da je to blago, nekaj hlačevine in robcev, ukradeno pol ure od tukaj v vasi Trnje iz prodajalne Fr. Avčina, kamor so tatovi prišli brez poškodbe vrat, toraj s ponarejenimi ključi. Pobrali so tudi ves drobiž, okrog 15 gld., kateri je pa bil priložen v vreče k omenjeni robi. Torej je bil ta poskus tatovom brez haska. Sploh se sodi, da so ti uzmoviči tista družba, katera tukaj že več let umetno zatvore odpira in odnaša, kar ji pride prav, in se ji vkljub vsi marljivosti orožništva, ne pride na sled. Sicer imamo pa za ta kraj vse premalo orožniških moči.

(Kože) stavile se bodo letos sledeče dneve: Ponedeljek 20. junija dopoldne od 11. do 12. ure na domu gospoda dr. Defranceschija v Novem mestu; dopoldne ob 3. v Šmihelu. — Torek dne 21. junija v Ruperčevu zjutraj ob polu 8. uri; v Stopičah ob polu 10. uri; popoldne v Podgradu ob 2. uri, na Slatniku ob polu 5. uri. — Soboto dne 25. junija dopoldne ob 7. uri v Vavti vasi; ob polu 10. uri na Šicah, ob 11. uri na Toplicah. Popoldne ob 2. uri na Poljanah in ob 4. uri v Čermošnjicah. — Torek 5. julija v Velikem Kalu zjutraj ob polu 8. uri, v Mirnipeči ob 9. uri in v Prečini ob 11. uri dopoldne. V Soteski ob 3. uri popoldne. — Soboto 9. julija ob 8. uri zjutraj v Brusnicah, ob 10. uri zjutraj v Gracarjevem turnu. Popoldne ob 1. uri v Beli Cerkv, ob polu 4. uri pri g. Zorkotu in ob polu 5. uri v Št. Petru. — Pregledovanje se bo vršilo v istih krajih in obistiuri teden pozneje.

(Iz Polhovega Gradea): Našej šolske mladini se je izpolnila najsrčnejša želja: dobila je novo šolsko zastavo v proslavo 50letnice presvitlega vladarja. Slovesno blagoslovljenje se je vršilo na praznik sv. Rešnjega Telesa po veleč. g. župniku, ki je v poljudnem in krepkem govoru bodril in unemal šolsko mladino, naj se rada in zvesto zbira okoli nje. Dal Bog, da se uresničijo te besede! Da je pa bilo mogoče omisliti šoli novo zastavo, treba je bilo prositi, a ne brez vspeha! Obilno doneskov so nam darovale plemenite roke vrljih Pograjcev, domačinov in vnanjih. V imenu šolske mladine naj vsem velikodušnim darovalcem zadoni tisočkratni: »Hvala! Bog naj plača!« V blagem spominu bode vas, preblagi darovalci, ohranila šolska mladina naša. Novo šolsko zastavo je izdelala gospa Hofbauerjeva zares krasno in po nizki ceni. Vredna je ta tvrdka toplega priporočila. — Po hudih nalivih sije nam zopet toli zaželjeno solnce. — V noči med sredo in četrtkom so tudi pri nas nekateri čutili potres. J. B.

(Iz Žirov) se nam piše: Vsak dan slabše in hujše za nas! Tako že 14 let prosimo za cesto, a stvar se ne gane. Istotako že mnogo let prosimo, naj bi se uredila voda, ki nam dela toliko škode. A vse brez vspeha. Slišimo obete in obljube, a pri teh ostane. V noči od 14. na 16. dan t. m. nam je voda zopet naredila mnogo škode. Nanesla je blata in peska na travnike. Kaj naj počnemo? Ali naj s peskom in kamenjem krmimo svojo živino? Kje naj dobimo denar za vedno rastoče davke in priklade? Čujte vendar naše prošnje, gospodje v Ljubljani!

(Iz Šoštanja) 16. jun. [Birma]. Dne 10. junija je došel naš premil. knezoškof dr. Mihael Napotnik iz Maribora, da obišče posamezne fare saleškega dekanata ter podeli našim birmancem zakrament sv. potrdbe. Dozdaj je bila birma v Šent-Janžu, v Št. Ilju, na Ponikvi, v Šmartnu, v Skalah in danes v Šmihelu. Vreme je bilo doslej večinoma le deževno. To nam vsestransko kali ono veselje, s katerim smo pričakovali našega prevzvišenega nadpastirja, kazi nam svečanosti, s katerimi smo hoteli svojemu preljubljenemu škofu pokazati svojo udanost in ljubezen. Pa tudi stanovitni dež ni mogel zabraniti, da ne bi bili fantje postavili vitkih smrek, da ne bi bila dekleta spletla brezštevilnih kit in duhtečih šopkov; vedni dež ni mogel zabraniti, da ne bi bili mi razobesili lepih bander bodisi na visokih smrekah, bodisi na naših hišah. Bojimo se le za rahlo zdravje našega

preskrbnega pastirja, ki hoče jutri v Podšaleku altar posvetiti, potem pa še jutri cerkev Sv. Križa visoko nad Belimi vodami obiskati. Bog jim daj boljšega vremena!

(Ubogi Bartoleto!) V Piranu v Istri se je pripetil o tem času sledeči slučaj. Ker je navada, da se blagoslavljajo o binkošnih hiše, se je to izvršilo skoro povsodi brez vsake zapreke. Ko pa je prišel duhovnik v hišo necega Bartoleta, je ta zaloputnil in zaklenil vrata duhovniku pred nosom in pri tem še grdo zmerjal duhovščino, zabavljal čez vero in klet, kar je božjega in cerkvenega. Možicelj pa ni morda kak mladenič dvajsetih let, ki ne ve, kaj dela, marveč Bartoleto jih ima že čez 70 na grbi in stoji že z jedno nogo v grobu. Stvar je bila prijavljena na oblasti in ubogi Bartoleto je dobil — 14 dni zapore. Iz tega slučaja se vidi, kaki elementi — laske narodnosti živé v »italijanski« Istri in koliko je vredna tista blažena »avita cultura«. Duhovnik pa niti ni bil Slovenec, marveč pristen Italijan.

(100.000 kron in štirikrat 25.000 kron) so glavni dobitki velike jubilejne razstavne loterije, ki se izplačajo v gotovini z odbitkom le 20 odstotkov. Opozarjamo svoje č. bralce na to, da se vrši prvo žrebanje nepreklicno dne 25. junija 1898.

Darovi.

Za »Katoliški dom«: Gospod župnik Franc Marešič 10 gld. — Pri dekanjski konferenci v Žužemberku, po gosp. častnem kanoniku in dekanu Mihaelu Tavčarju 80 gld.

Za »Pripraviški dom« (XIII. izkaz): Č. gosp. Josip Vrankar, kapelan 10 K. — Preč. gosp. Anton Nemec, župnik 2 K. — Preč. gosp. Alojzij Bobek, župnik 4 K. — Preč. gosp. Miha Koželj, župnik 10 K. — Č. gosp. Josip Benkovič, prefekt 6 K. — Preč. gosp. Janez Hladnik, ekspozit v Gočah, 9 K 60 vin. — Preč. gosp. Ignacij Okorn, župnik 2 K. — Preč. gospod Miha Trček, župnik 4 K 80 vin. — Preč. gosp. Andrej Zaman, župnik 8 K. — Č. gosp. Franc Juvan, kaplan 4 K. — Preč. gosp. Janez Bizjan, župnik 4 K. — Preč. gosp. Janez Sušnik, stolni korar 30 K. — Preč. gosp. Fr. Kepec, župni upravitelj 5 K. — Preč. gosp. Miha Sajé, župnik 2 K. — Preč. gosp. Janez Kunauer, župnik 6 K. — Dva mladinojuba 12 K. — Preč. gosp. Matevž Preželj, zlatomašnik 8 K.

Bog plačaj stotero!

Telefonična in brzojavna poročila.

Krško, 20. junija. Bivši poslanec Josip Jermán se je v petek ponesrečil pri vožnji iz Toplice proti domu in je včeraj izdihnil svojo blago dušo.

Dunaj, 20. junija. Danes popoldne je bil ministerski svet, h kateremu je bil poklican tudi domobranski minister grof Wersersheimb, ki je bival na svojem ogerskem posestvu.

Gorica, 20. junija. Včeraj so imeli socialni demokratje tukaj dva shoda. Moralno je naša zmaga. Italijanski je govoril sobrat Knavs. Podgora je naša; večerni shod je bil razpuščen. Sobratje naši so bili nepopisno naudušeni, sodrugi pa pobiti. Komisarja sta bila z »dajmokrati«.

Praga, 20. junija. Shod slovanskih časnikarjev je izvolil predsednikom I. Hribarja, prvim namestnikom Chlinskega, drugim dr. Mazzuro. Na predlog dr. Hubacka, glavnega urednika »Hlas Naroda« je bila vsprejeta udanostna izjava presvetlemu cesarju. Nato so se vrstila poročila o slovaškem, hrvatskem in slovenskem časopisju. Vsprejeta je bila tudi resolucija na ministra za Galicijo vit. Jedrzejewicza: Zastopniki slovanskega časopisja, zbrani v Pragi, prosijo, naj bi na višjem mestu posredoval v dosego prostosti in enakopravnosti slovanskega časopisja in narodov. Minister je takoj odgovoril.

Praga, 20. junija. Akademija znanostij v Peterburgu je povodom stoletnice Fr. Palackega izrazila svoje čestitke z željo, da bi njegov duh probudil zapadne Slovane k zavednosti in zmagi v boju za pravično stvar. Župan iz Lvova je položil pred Palackega kip lovorov venec. Govorili so general Ko-

marov v ruskem jeziku, dr. Podlipny, dr. Kramar, Dula v imenu Slovakov, Hribar, Barwinski, dr. Mazzura in drugi; posebno so pritrjevali dr. Riegru.

Levov, 20. junija. Tekom včerajšnjega dne se niso nikjer pojavljali nemiri. Namestnik grof Pininski se je vrnil v Levov.

Cetinje, 20. junija. Iz poročila črnogorske vlade je razvidno, da se je v soboto bil vroč boj mej Črnogorei in mohamedovci, kateri so se morali umakniti nazaj do turških baterij. Padlo je na obeh straneh večje število mož.

Vojska mej Spanijo in Ameriko.

Po mnogovrstnih in večkratnih poročilih, v katerih se je naglašalo, da je odplul drugi del španjskega brodovja pod poveljstvom admirala Camare iz Kadiksa proti Kubi eventuelno proti Filipinam, se sedaj konečno vendar oficijelno in precizno poroča, da je admiral Camara dne 15. t. m. odplul na široko morje. Spremljal ga je minister za mornarico Aunon sam ter mu še le daleč od doma izročil poslednja tajna navodila. Minister se je drugi dan zvečer vrnil v Kadiks in odpotoval nato v Kartageno.

Admiral Camara toraj že vé, kam mu je iti. Ako je njegov konečni cilj Santiago de Cuba, dospe tje v času od 24. junija do 1. julija, toraj se vozi 9 do 15 dnij ali okroglo 3500 morskih milj, ako pa je namenjen v Manilo, prišel bo tje 14. julija, najdalje pa do 1. avgusta. Porabil bo toraj za to pot 28 do 40 dnij ali okroglo 10.000 morskih milj.

Ako je ameriška »armada« pod poveljstvom generala Shafterja res odpotovala iz Tampe 14. t. m., mora na vsak način v teku današnjega dne dospeti do zaliva Santiago. Amerikanci imajo toraj časa le samo teden dnij, da izvrše vse, kar morajo izvršiti pred dohodom Camare, namreč polastiti se mesta Santiago in premagati ondotno brodovje, ker po dohodu drugega dela španjskega brodovja bi bil sedanji poskus precej drzen. Čas za to akcijo je toraj primeroma zelo kratek.

Jako značilno je, da v Madridu zopet naglašajo, da se admiral Cervera s svojim brodovjem še vedno nahaja v zalivu Santiago, in se dostavlja, da je preskrbljen s živim in vojnimi potrebščinami do jeseni. Kaj, ko bi vendar res ne bil v zalivu in bi s Camaro nameravala izvesti kak drug načrt.

Z bojišča pri Santiago in Guantanamo se poroča le to, da so Amerikanci parkrat zopet bombardovali španjske utrdbe in oddali baje nad 1000 strelav. Sami poročajo, da so provzročili Španjcem neizmerno škodo, razbili jim malone vse utrdbe ter usmrtili več španjskih vojakov. Seveda polovica ni resnična. O izgubah, ki so jih njim provzročile španske baterije, pa ne marajo ziniti nobene besede. — Zlasti ne poročajo prav nič o tem, da so jim provzročili Španjci veliko škodo na neki oklopnici, s katere krova so pometele kroglice vse moštvo ter poškodovale dimnik in ostalo ladijo. Maršal Blanco brzojavlja obširno poročilo o tej bitki dne 16. t. m. in pravi, da sta padla le dva vojaka, 18 pa je ranjenih. Škoda na utrdbah Socapa in Morro je bila neznatna in je že popravljena. Veliko večjo škodo pa imajo Amerikanci, ker je padlo nebroj krogelj na njihove ladije.

Iz Manile ni došlo v zadnjem času nobeno avtentično poročilo, govori se le o položaju španjskih čet, ki je baje sedaj zelo ugoden. Nahajajo se namreč na nekakem podolgastem otoku, ki ga tvori na severu reka Passig, na zahodu manilski zaliv, na jugu reka Zapote in na vzhodu veliko jezero Laguma de Bay. Mesto Manila leži v sredi mej obema rekama ob morju. Na tej celini so zavarovane španjske čete na vse štiri strani, posebno pred vstaši.

Madrid, 20. junija. V parlamentarnih krogih se širi vest o kapitulaciji Manile ter se trdi, da je general Augusti odložil vrhovno poveljništvo. Vlada v tem oziru še ni prejela nobenih poročil. Ministerski predsednik Sagasta ter oficijozni listi pa izjavljajo, da je ta vest popolno neosnovana.

Madrid, 20. junija. Minister za mornarico ne da nikakega odgovora na vprašanja

glede konečnega cilja brodovja admirala Camare.

Pariz, 20. junija. Iz New-Yorka se poroča, da se špansko brodovje pod poveljstvom admirala Camare bliža amerškemu obrežju in da Španjci vstrajajo do zadnjega v boju.

Havana, 20. junija. Ameriško brodovje pred Havano je še vedno neaktivno. — Štirinajst profesorjev na vseučilišču v Havani je bilo odpuščenih, ker so iz strahu pred vojsko pobegnili.

Umrli so:

18. junija. Marijana Herblau, gostija 75, Ribje ulice 7 ostarelost.

V bolnišnici:

15. junija. Jera Oblak, postrežnica, 65 let, spridenje jeter.

16. junija. Ivan Wale, delavec, 50 let, pleuritis exudat.

Tržne cene v Ljubljani

dné 18. junija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	13	Špeh povojen, kgr.	72
Rež,	9	Surovo maslo,	80
Ječmen,	8	Jajce, jedno	2
Oves,	8	Mleko, liter	10
Ajda,	10	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	8	Teleče	58
Koruza,	6	Svinjsko	70
Krompir,	4	Kostrunovo	38
Leča, hktl.	13	Piščanec	40
Grah,	12	Golob	18
Fižol,	12	Seno, 100 kgr.	160
Maslo, kgr.	90	Slama, 100	150
Mast,	72	Drva trda, 4 kub.m.	640
Špeh svež,	66	" mehka, 4 " "	440

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah
18	9 zvečer	737.6	14.2	sl. jvzh.	jasno	0.0
19	7. zjutraj	737.9	10.6	brezv.	jasno	0.0
	2. popol.	735.2	23.5	p. m. jzah.	del. oblač.	
19	9. zvečer	734.5	17.3	sr. jvzh.	oblačno	
20	7. zjutraj	734.1	15.4	sr. svzh.	del. oblač.	0.0
	2. popol.	733.6	22.4	sr. vzsvz.	oblačno	

Srednja temperatura sobote 14.9°, za 3.2° pod normalom.
Srednja temperatura nedelje 17.1°, za 1.1° pod normalom.

428 1-1

Pretužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Vsemogočnemu dopadlo našo preljubljeno in skrbno mater, gospo

Marjeto Gallé

zasebnico

dné 20. junija 1898 ob 1 uri po noči po dolgi in mučni bolezni, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče, v 73. letu v boljše življenje poklicati.

Pogreb predrage rajnce bode v torek, dné 21. junija t. l. ob 1/2 7. uri popoldne iz hiše žalosti, Prečne ulice št. 4, na pokopališče k sv. Kristofu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v mnogih cerkvah.

Drago rajnce priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dné 20. junija 1898.

Jožef, Franc, sinova. — Marija, Roza Janda roj. Gallé, hčeri.

Brez posebne objave.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko

Raba tega v zamašek vžganega znamenja in rubeče vrelske etikete se priporoča kot varstvo proti pogostim ponaredbam
Mattonija Giesshübler kisla voda.

1-25

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specijalnih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Stanarinske knjižice

za stranke z uradno potrjenimi določbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gld. v

Katol. Tiskarni v Ljubljani.

Kovert s firmo vizitnice in

trgovske račune priporoča

Katol. tiskarna v Ljubljani.

Podpisani priporoča prečastiti duhovščini in slav. občinstvu svojo

zalogo pristnih vin,

hrvaških, dolenjskih in istrijskih, po primernih cenah.

Za pristnost blaga se jamči. 426 4-1

EGIDIJ JEGLIČ, Selo na Breznici, pošta Žirovnica, Gorenjsko.

Le 50 kr. za 4 žrebanja.

Žrebanje že v soboto!

315 2

Glavni dobiček

887 10

1krat 100.000 kron in 4krat 25.000 kron
v denarjih po odbitku 20%.

Jubilejne razstavne srečke
à 50 kr.

priporoča J. C. Mayer, menjalnica v Ljubljani.

- I. žrebanje: 25. junija 1898.
- II. žrebanje: 6. avgusta 1898.
- III. žrebanje: 15. septembra 1898.
- IV. žrebanje: 22. oktobra 1898.

Za spomlad in stavbeno dobo!

Vse kar treba pri kmetijstvu, popravljanju in zidanju hiš.

Orala, brane, lopate, motike, krampe, vile, vsakovrstne žage in pile, lonci (železoliti in ploščevinasti), nagrobni križi, različna mizararska, tesarska, kovaška, ključarska in usnjarska orodja.

Štedilniki, pečl. kovanje in valano železo, vsakovrstno kuhinjsko orodje, kovanja za okna, vrata in cele hiše. Železniške šine za oboke, cement, storje za strope.

Zaradi opustitve trgovine

oblastno dovoljena

popolna razprodaja

vsakovrstne železnine po tovarniških cenah.

Najlepša prilika g. trgovcem in sl. konsumnim društvom si vsakovrstno železnino najceneje naročiti. 293 50

And. Druškovič

Mestni trg št. 9/10.

Dratence in drat, vsakovrstne tehtnice, ploščevina vsakovrstna, kakor: mesingasta, pokfana, bakrena, cinkasta in pocinkana, bela in črna. Trombe za vodo in gnojnice. Svetilke in kovanja za kočije. Vsa kovrstna ključalnica, mesingaste kljčke, pante in zapake. Ledene omare in pipe za pivo. Kroglice in keglje za kegljanje itd. itd. itd.

Dunajska borza.

Dné 20. junija.

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	55	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	"	40	"
Avstrijska zlata renta 4%	121	"	35	"
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101	"	15	"
Ogerska zlata renta 4%	121	"	20	"
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	98	"	90	"
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	912	"	—	"
Kreditne delnice, 160 gld.	360	"	25	"
London vista	119	"	90	"
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	"	82 1/2	"
20 mark	11	"	74	"
20 frankov (napoleonodor)	9	"	53 1/2	"
Italijanski bankovci	44	"	30	"
G. kr. cekini	5	"	63	"

Dné 18. junija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164	gld.	—	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160	"	75	"
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193	"	—	"
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	"	10	"
Tisine srečke 4%, 100 gld.	140	"	—	"
Dunavske vravnave srečke 5%	128	"	75	"
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	110	"	—	"
Posojilo goriškega mesta	112	"	50	"
4% kranjsko deželno posojilo	99	"	—	"
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98	"	60	"
Priporitne obveznice državne železnice	221	"	—	"
" južne železnice 3%	180	"	70	"
" južne železnice 5%	126	"	85	"
" dolenjskih železnic 4%	99	"	50	"

Kreditne srečke, 100 gld.	201	gld.	25	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170	"	—	"
Avstrijskega rubečega križa srečke, 10 gld.	20	"	—	"
Rudolfove srečke, 10 gld.	27	"	—	"
Salmove srečke, 40 gld.	85	"	—	"
St. Genois srečke, 40 gld.	79	"	50	"
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60	"	—	"
Ljubljanske srečke	22	"	—	"
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	157	"	25	"
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gld. st. v.	3505	"	—	"
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	436	"	—	"
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	77	"	—	"
Splošna avstrijska stavbinska družba	110	"	50	"
Montanska družba avstr. plan.	161	"	75	"
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	175	"	—	"
Papirnih rubljev 100	126	"	32	"

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelsasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti do dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.